

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] possit vnum remitti sine alio? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

retur, vt conuertatur ad Deum cum detestatione & conuersionis prædictæ, & proposito emendæ: quod pertinet ad rationem penitentiæ, secundum quod est virtus. Et idè impossibile est, quod peccatum alicui remittatur sine penitentia, secundum quod est virtus. Sacramentum autem penitentiæ (sicut supra dictum est *) perficitur per officium sacerdotis ligantis & soluentis: sine quo potest Deus peccatum remittere, sicut remisit Christus mulieri adulteræ, vt legitur Ioan. 8. & peccatrici, vt legitur Luca 7. Quibus tamen non remisit peccata sine virtute & penitentiæ: nam sicut Gregorius dicit * in Homil. Per gratiam traxit intus, scilicet ad penitentiam, & quam per misericordiam suscepit foris.

Ad primum ergo dicendum, quod in pueris non est nisi peccatum originale, quod non consistit in actuali deordinatione voluntatis, sed in quadam habituali deordinatione naturæ, vt in secunda parte habitum est *. Et idè remittitur eis peccatum cum habituali immutatione per infusionem gratiæ, & virtutum: non autem cum actuali. Sed adultor, in quo sunt actualia peccata, quæ consistunt in deordinatione actuali voluntatis, non remittuntur peccata etiam in baptismo sine actuali immutatione voluntatis: quod fit per penitentiam.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa procedit de penitentia, secundum quod est sacramentum.

Ad tertium dicendum, quod misericordia Dei est maioris virtutis, quàm misericordia hominis, in hoc, quod immutat voluntatem hominis ad penitendum: quod misericordia hominis facere non potest.

ARTIC. III.

Vtrum possit per penitentiam vnum peccatum sine alio remitti?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod possit per penitentiam vnum peccatum sine alio remitti. Dicitur enim Amos 4. Plui super vnam ciuitatem, & super alteram ciuitatem non plui: pars

q. 84. a. 3

ho. 33. in
euan. nō
longè à
princ.1. 2. q. 82
art. 1.

528

1. 2. q. 73

a 1. et 3.

d. 36. a. 5

q. 4. d. 15

q. 1. a. 3.

q. 1. c. 6.

d. 16. q. 2.

ar. 2. q. 2.

c. et d. 18

q. 2. a. 5.

q. 3. ad 1.

vna compluta est, & pars super quam non pluit, aruit. Quod exponens Gregor. * super Ezech. dicit, Cum ille, qui proximum odit, ab alijs vitijs se corrigit, vna eademq; ciuitas ex parte compluitur, & ex parte arida manet: quia sunt qui cum quædam vitia refe- cant, in alijs grauitè perdurant. Ergo potest vnum peccatum per penitentiam dimitti sine alio.

¶ 2 Præterea, Ambr. dicit * super Beati immacu- lati in via, Prima cōsolatio est, quia non obliuiscitur misereri Deus: secūda per punitionē, vbi et si fides de- sit, pēna satisfacit, & releuat. Potest ergo aliquis releuari ab aliquo peccato, manēre peccato infidelitatis.

¶ 3 Præterea, Eorū que nō necesse est esse simul, vnum potest auferri sine alio. Sed peccata (vt in se- cūda parte habitum est *) non sunt connexa, & ita vnū eorum potest esse sine alio. Ergo etiam vnum eorum potest remitti sine alio per penitentiam.

¶ 4 Præterea, Peccata sunt debita, quæ nobis rela- xari petimus, cū dicimus in oratione Dominica, Di- mitte nobis debita nostra, &c. Sed homo quandoque dimittit vnum debitum sine alio. Ergo etiam Deus per penitentiam dimittit vnum peccatum sine alio.

¶ 5 Præterea, Per dilectionē Dei relaxantur ho- minibus peccata, secundum illud Hier. 31. In chari- tate perpetua dilexi te: idē attraxi te miserans. Sed nihil prohibet quin Deus diligat hominem, quā- tum ad vnum, & sit ei offensus quantum ad aliud: si- cut peccatorem diligit quantum ad naturam, odit autem quantum ad culpam. Ergo videtur possibile quōd Deus per penitentiam remittat vnum pecca- tum sine alio.

S E D contra est, quōd August. * dicit in lib. de pœnit. Sunt plures, quos pœnitet peccasse, sed non omnino, reseruantes sibi quædam, in quibus delecten- tur: non animaduertentes Dominum simul mutum & surdum à dæmonio liberasse, per hoc docens, nos nunquam nisi de omnibus sanari.

RESPONDEO dicendum, quōd impossibile est

Kk 3 per

* ho. 10.
in Exec.
cir. med.
idem in
sensū hā
bet ho. 34
in euang.
post med.
in ps 118
ser. 18. in
princ 10.
4. refer-
tur de cō
ser. d. 3. c.
prima cō
solatio.
x. 2. q. 73
ar. 1.

in lib. de
vera et
fal pœni.
c. 6. parā
ante me.
10. 4.

per penitentiã vnum peccatum sine alio remitti. Primo quidem, quia peccatũ remittitur, in quãcum tollitur Dei offensa per gratiam. Vnde in 2. parte habitum est *, quod nullum peccatum potest remitti sine gratia. Omne autẽ peccatum mortale contrariatur gratiã, & excludit eam. Vnde impossibile est, quod vnũ peccatum sine alio remittatur. Secundo, quia (sicut ostensum est *) peccatum mortale non potest sine vera penitentiã remitti: ad quam pertinet deserre peccatum, in quantum est contra Deũ. Quod quidem est commune omnibus peccatis mortalibus. Vbi autem est eadem ratio, & idem effectus. Vnde non potest esse verè penitens, qui de vno peccato penitet & non de alio. Si enim displiceret ei illud peccatũ, quia est contra Deũ super omnia dilectum (quod requiritur ad rationem verã penitentiã) sequeretur, quod de omnibus peccatis peniteret. Vnde sequitur, quod impossibile sit vnum peccatum per penitentiã remitti sine alio. Tertio, quia hoc esset contra perfectionem misericordiã Dei, cuius perfectã sunt opera, vt dicitur Deut. 32. vnde cuius miseretur, totaliter miseretur. Et hoc est quod Aug. * dicit in lib. de penit. Quãdam impietas infidelitatis est, ab illo qui iustus, & iustitia est, dimidiam sperare veniam.

Ad primum ergo dicendum, quod illud verbum Gregor. non est intelligendum quantum ad remissionem culpã, sed quantum ad cessationem ab actu: quia interdum ille qui plura peccata consuevit committere, deserit vnum, non tamen aliud. Quod quidẽ fit auxilio diuino, quod tamen non pertingit vsque ad remissionem culpã.

Ad secundum dicendum, quod in verbo illo Ambros. Fides non potest accipi, qua creditur in Christum: quia vt August. * dicit super illud Ioan. 15. Si non venissem & locutus eis non fuisset, peccatum non haberent, scilicet infidelitatis. Hoc enim est peccatum, quo tenentur cuncta peccata. Sed accipitur fides pro conscientia: quia interdum per pãnas, quas quis

q. 109. a.
7. & q.
113. a. 2.

ar. princ.

in lib. de
vera &
fal. pãn.
c. 6. non
lõge à fi.
10. 4.

tr. 89. in
Io. inter
princ. &
me. 10. 9.

quis patienter sustinet, consequitur remissionem peccati, cuius conscientiam non habet.

Ad tertium dicendum, quod peccata quamvis non sint connexa, quantum ad conversionem ad bonum commutabile: sunt tamen connexa quantum ad aversionem a bono incommutabili, in qua conveniunt omnia peccata mortalia. Et ex hac parte, habent rationem offensæ, quam oportet per penitentiam tolli.

Ad quartum dicendum, quod debitum exterioris rei (puta pecuniæ) non contrariatur amicitia, ex qua debitum remittitur: & ideo potest vnum dimitti sine alio. Sed debitum culpæ contrariatur amicitia: & ideo vna culpa vel offensæ, non remittitur sine altera. Ridiculus enim videtur, quod etiam ab homine, aliquis veniam peteret de vna offensæ, & non de alia.

Ad quintum dicendum, quod dilectio, qua Deus diligit hominis naturam, non ordinatur ad bonum gloriæ, a quo impeditur homo per quodlibet peccatum mortale. Sed dilectio gratiæ per quam fit remissio peccati mortalis, ordinat hominem ad vitam æternam: secundum illud Rom. 6. Gratia Dei vita æterna. Unde non est similis ratio.

ARTIC. IV.

Utrum remissa culpa per penitentiam, remaneat reatus pœnæ?

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod remissa culpa per penitentiam, non remaneat reatus pœnæ. Remota enim causa, remouetur effectus. Sed culpa est causa reatus pœnæ: ideo enim est aliquis dignus pœnæ, quia culpam commisit. Ergo remissa culpa, non potest remanere reatus pœnæ.

¶ 2. Præterea, sicut Apostolus dicit Roman. 5. Donum Christi est efficacius quam peccatum. Sed peccando homo simul incurrit culpam & pœnæ reatum. Ergo multo magis per donum gratiæ, simul remittitur culpa, & tollitur pœnæ reatus.

kk 4 ¶ 3 Præ-

529
 sup. q. 67
 ar. 3. ad
 3. q. 9.
 69. a 10.
 ad 3. q.
 4. d. 14. q.
 2. a 1. q.
 Ro. 11. le.
 4. co. 4. et
 Hebr. 6.
 co. 4.